

Oktoberlamning – en succé hos familjen Larsson

Numera lammas det året runt i Sverige, allt utifrån marknadens önskemål och gårdens villkor. Dock är lamning på hösten fortfarande rätt ovanligt.

Kjell och Maj-Britt köpte gården i Anderstorp, Ljungbyhed 1991 och började ha får 1993 i mindre skala. År 2001 började lammproduktionen öka rejält med ca 180 slaktade lamm. Idag har paret 400 tackor och brukar 80 ha, 30 ha är vall och resten är bete. Tackorna lammar i oktober eller januari, utom ungtackorna som lammar i mars.

Fåråret med oktoberlamning Betäckning i maj

Nu i maj går 270 tackor ute med baggar för betäckning. Runt den 20 april klipptes tackorna och en bagge fick gå hos dem några dagar för att stimulera och synkronisera brunsterna. Det gäller att vara ute i god tid, ju längre fram man kommer i maj desto färre blir dräktiga menar Kjell och Maj-Britt. En annan poäng är att utnyttja det späda vårbetet som flushing av tackorna. Endast äldre baggar utnyttjas för betäckning i maj och 25-30 tackor per bagge brukar vara lagom.

Ett tips från Kjell och Maj-Britt är att släppa flera baggar (2-3 st) i betäckningsgruppen, det skapar en positiv konkurrens. Kjell är noga med att baggarna har gått tillsammans inne på stall om de skall gå i samma betäckningsgrupp för att undvika att baggarna slåss för mycket.

Installning och lamning

Tackorna stallas in runt första veckan i oktober. Kjell bedömer tackornas

dräktighet och slussar in högdräktiga tackor på stall efter hand under oktober månad. Tackorna får inledningsvis mixat ensilage med HP-massa, vitaminer och mineraler. När tackan har lammat så går hon själv med lammen i lammingsbox i 3-4 dagar. Detta krävs för att nå ett bra resultat menar Maj-Britt. Hon vill kunna följa hur tackan tar till sig lammen och att de funkar tillsammans. Efter lamning går tackan i en grupp om ca 20 tackor och foderstaten består nu av i princip samma grovfodermix men den toppas med kraftfoder separat. Kjell är medveten om att Keenanvagnen ej utnyttjas fullt ut ur arbetssynpunkt men han menar att det är värt tiden att ge kraftfodret separat. När kraftfodret läggs fram kommer alla tackorna fram för att äta, du kan lätt se om någon tacka är ur form och inte vill äta och likaså kan du inspektera juvren på tackorna och upptäcka mastiter eller andra juverproblem vid ett tidigt stadium. Efter ca två veckor slås två 20-grupper av tackor ihop när det känns tryggt att tackor och lamm hittar varandra. Under stallperioden är Kjell och Maj-Britt noga med att hålla

tackorna i gott hull hela tiden. Kjell och Maj-Britt säger att det är nog vårt bästa råd – håll tackan i gott hull hela tiden! Det kostar för mycket tid och pengar att fodra tillbaka en nedgången tacka. Lammen avvänjs från tackorna i december, de är då ca 7-8 veckor gamla. Resten av stallperioden räcker ett halvbra grovfoder för att hålla tackorna i kondition.

Utfodring och hantering av oktoberfödda lamm

Lammen har tillgång till kraftfoder i lammkammare redan från början. Detta går det inte att tumma på menar Maj-Britt och Kjell. Tackorna tas bort vid avvänjningen och lammen kan utnyttja hela stallytan och får i princip kraftfoder i fri tillgång ända fram till slakt. Första lammen gick till slakt vecka 5 i år och de var slutlevererade under april månad. När lammen börjar bli stora och har ca 3 veckor kvar till slakt vägs de varje vecka. Levande vikterna innan slakt ligger på 39-40 kg för tacklamm och 48-50 för bagglamm. Är det mycket inslag av dorset så får man gå ner minst

Kjell Larsson bland en grupp tackor som betäcks nu i maj.

-De oktoberfödda lammen går lättare att föda fram till slakt än de januarifödda. Vi vet inte riktigt varför, det bara är så, säger Maj-Britt Larsson, Anderstorp, Ljungbyhed.

3 kg i levande vikt för att slaktkroppen inte skall vara för fet förklarar Kjell.

Rasval vid oktoberlamning

Kjell och Maj-Britt tycker att en korsningstacka med 50 % finull, 25 % dorset och 25 % mjölkfår fungerar utmärkt i deras produktion. Denna stacka fungerar både för januari- och oktoberlamning. Baggarna till slaktlammen är mest sufolk men även texel, dorset, finull eller mjölkkrasbaggar används. Här skall även tilläggas att rekrytering sker inom den egna besättningen. Kjell och Maj-Britt berättar att de brukar ha 2.0 uppfödda lamm per tacka både vid oktober- och januarilamningen.

Fördelar och nackdelar med oktoberlamning

+ Du som lammproducent är ofta utvilad efter sommaren och har bra med energi att lägga på lamningen i oktober

- + Tackan är i bra kondition när hon kommer hem från betet.
- + Tackan har gått ute, rört sig mycket vilket underlättar vid lamningen.
- + Oktoberlammen lättare att dra fram till slakt än januarifödda
- + Arbetsmässigt skönt att ha 2 lamningstidpunkter på de 400 tackorna
- Arbetet med betäckning, lamning och utslaktning kommer annan tid på året än traditionellt och måste givetvis passa in med allt annat arbete på gården
- En varm höst kan betet fortsätta växa en hel del efter det att tackorna stallats in. För att klara skötselåtagande av betesmarker måste du lösa detta på något sätt
- Om du vill dräktighetsscanna tackorna så finns inte den möjligheten för oktoberlammande tackor p g a att scannarna är i Sverige november och i februari

Vill ha fler lamningar i oktober

I höstas lammade 120 tackor och alla 240 lammen slaktades under kvartal 1 i år. Endast ett lamm gick förlorat under uppfödningstiden berättar Maj-Britt. Kjell och Maj-Britt berättar vidare att de upplever att de oktoberfödda lammen går lättare att föda fram till slakt än de januarifödda. De vet inte riktigt varför-"det bara är så". Det är så skönt att slippa en massa "pellar" och utdragen slakt menar Maj-Britt avslutningsvis. Nu hoppas vi på ett bra betäckningsresultat säger Kjell så att vi når vårt mål med 2/3 av lamningarna i oktober och 1/3 i januari till den kommande säsongen!

Stort Tack till Kjell och Maj-Britt för att de tog sig tid att dela med sig av sina erfarenheter!

*Elisabeth Svensson,
Scan*